

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 22-03-2019
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPNFF
Sagsnr.: 1901634
Dok. nr.: 860171

Folketingets § 71-tilsyn har den 8. februar 2019 stillet følgende spørgsmål 15 (alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål 15:

”Vil ministeren oplyse, om der er en entydig fortolkning af mindste middels princippet på psykiatriske afdelinger i forbindelse med tvangsindgreb, herunder hvilke tiltag der skal forsøges anvendt inden iværksættelse af en tvangsforanstaltning?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet har anmodet Danske Regioner om bidrag til besvarelse af spørgsmålet. Danske Regioner har den 20. marts 2019 oplyst følgende, som jeg kan henvise til:

”Alle regioner har retningslinjer/instrukser for anvendelse af tvang, som er udarbejdet på baggrund af lovgivningen på området - først og fremmest i psykiatrilovens § 4. Retningslinjerne/instrukserne præciserer mindste middels princippet, som skal overholdes i enhver beslutning om tvangsanvendelse, herunder blandt andet, at tvang ikke må benyttes, før der er gjort hvad der er muligt, for at opnå patientens frivillige medvirken samt at såfremt mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige, skal disse anvendes.

Opfyldelse af mindste middels princippet i forbindelse med tvangsfiksering forudsætter, at følgende tre betingelser skal være opfyldt – eller at det i journalen konkret er begrundet, hvorfor betingelserne ikke er opfyldt:

1. Personalet skal have forsøgt at tale patienten til ro
2. Personalet skal have forsøgt skærmning af patienten
3. Patienten er tilbudt beroligende medicin til frivillig indtagelse

Endvidere har regionerne fokus på løbende at understøtte en ensartet forståelse af tvang, herunder mindste middels princippet. Der er f.eks. følgende forskellige lokale tiltag:

- Indsatser i forhold til at arbejde efter deeskalerende og konfliktnedtrappende indsatser.
- Afholdelse af møder med udpegede lægefaglige specialister i forhold til brugen af tvang
- Afholdelse af læringspanel, hvor udpegede klinikere på tværs af afdelingerne sammen med ledelse gennemgår konkrete tvangssituationer, med henblik på læring

- Kompetenceudvikling i form af et grundkursus i konflikthåndtering, men også som kontinuerlige vedligeholdelseskurser
- At nyansatte læger undervises af jurister i anvendelse af tvang, herunder vigtigheden af, at mindstemiddels-princippet altid efterleves.

Der kan i forhold til konkrete patienter være dilemmaer f.eks. hvis patienter i deres forhåndstilkendegivelse har ønsket noget andet, end hvad der normalt betragtes som mindstemiddel. Eller hvis patienter tidligere har oplevet traumer som f.eks. vold og overgreb - her vil det ikke nødvendigvis være en mindre indgribende form for tvang at fastholde, frem for at bæltefikse.

I hvert enkelt patienttilfælde vurderes det derfor med baggrund i forhåndstilkendegivelser og eventuelle tidligere tvangstilfælde og eftersamtaler, hvad et mindstemiddel er for den enkelte patient i situationer, hvor tvang bliver uundgåelig.”

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Nina Fjord Fromberg